

TOPLUMLAR ADAMLA KALKINIRLAR. KALKINMAK İSTEYEN TOPLUMLARIN KENDİ ADAMLARINI, KENDİ DEĞERLERİNİ TANIMASI GEREKTİR. BU KADARI DA YETMEZ. DEĞERLERİN DE KENDİLERİNİ TOPLUMLARINA TANIMASI GEREKTİR. TOPLUMLARIN DEĞERLERİNİ TANIMADIĞI YERLERDE DEĞER ANARŞİSİ OLUR. DEĞERLERİN DE KENDİLERİNİ TANITMADIKLARI YERLERDE CEHALET VARDIR. TOPLUMLAR ANARŞİSİNDE CEHALETLE KALKINAMAZLAR. KALKINMANIN ANA ŞARTLARI AHLAKLI BİLGİDİR.

Toplumlar nasıl kalkınırlar?

Nasıl topluluk değerlerini tanıtmak zorunda ise, değerler de kendilerini tanıtmak zorundadırlar. Bunun için ki, toplum içinde öyle insanlar vardır ki, belli başlı bir değer sahibi olmamakla birlikte yüksek değer sahibi insanlar gibi, ün salmışlardır, kendilerini büyük şair, büyük aktör, büyük rejisör olarak tanıtmışını bilmişlerdir. Bu başarı sebatsız değildir. Onlar gayrişerh, görenek, telkin, propaganda, reklâm nedir çok iyi bilen kimselerdir. Her fırsattan yararlanıp gazetelere de meç vermesini, basın toplantısı yapmasını, makale yazmasını, radyoda konuşmasını, törenlerde fotoğraf klâşesine girmesini çok iyi bilirler. Bu insanlar, değer piyasasına kalp akçe süren değer kalpazanlarıdır.

Öyle değer sahipleri de vardır ki, bütün bu tanınma, değerlendirme yollarını bilmediklerini, ya da maraz çekingonluk, alçak gönüllülük sahibi oldukları için kendilerini tanıtmamışlardır, ya da pek az tanıta bilmişlerdir. sonra da unutulmuşlardır. Bunların arasında sürünecek olanlar az değildir.

Normal olan nedir? Toplumun kendi değerlerini tanıması mı, yoksa değer

lerin kendilerini topluma tanıtmaları mı? Hem topluluğun kendisini tanıması, hem de değerlerini tanıması, hem de değerlerin kendilerini topluma tanımasıdır. Bu ne zaman olur? Ne zaman topluluk gerçek değerlerini tanıyabilecek bir anlayış kesimine girecek bir zaman gerçek değerler de kendilerini tanıtmamızın bir borç olduğunu anlayacak olur

Yok! Niçin? Ahmak, serserî, cahil oldukları için mi? Onların da zekâsı vardı. Zekâ! Hangi zekâ, ama? Bilim zekâsı mı, amatör zekâsı mı, seyirci zekâsı mı, hangisi?

Öğreniverelim artık: Zekâ yok, zekâlar vardır. Kimyager zekâsı, hekim zekâsı, mimar zekâsı gibi. Ancak, bu zekâlar pilot yerine yerleşip de uçağı

inanırsız da ne olduğunu bilmezsiniz! O sözler de öyle!

Biz terimleri öğrenmekle bu terimlerin adını taşıdıkları gerçekleri kullanamayız. İnfraktüs sözünü öğrenmekle bu hastalığı tedavi edebilir miyiz? Tradition ile routine'i, force sociale ile institution sociale'i ayırt edebilecek beş bilim eri göstersenize bana! Kolay kolay gösteremezsiniz. Onun için, bizler bu kelimeleri "söz" olarak söyleriz de, bilim terimi olarak kullanamayız.

Devlet de bitkilerin gövdesi, insanların teni gibi tabiatın gerçeklerinden biri değil midir? Otlar bile gelişigüzel yetiştirilemezken, tabiatın en karışık, en karmaşık varlığı olan devlet nasıl olur da bilgisizce, yalnız sağduyu ile yönetilebilir? Yazıklar olsun modern demokrasileri, bilimsiz, tekniksiz, istatistiksiz, plânsız, profesiz yönetileceklerini sanan dünyaya diplomatlarına!...

Yazan: İsmayıl Hakkı BALTACIOĞLU

Yarasa. Bunlar olmayınca değer anarşisi bugüne dek olduğu gibi, bundan sonra da sürüp gidecektir.

Kendi felâketini kendi elleyle hazırlayan insan toplulukları vardır. Kendi medeniyetleri kendi yadrigıyan insan toplulukları vardır. Akıl hem yaluvlukları vardır. Ulusların şairi, hem öldürür. Ulusların tarihinde işbaşına gelen her insan başarı elde etmiş midir?

götüremezler, düşürürler, öldürürler! Her işin ayrı bir zekâsı vardır.

«Maarif, kültür, medeniyet, millî, medenî, eğitim, öğretim, ilkökul, orta okul, lise, üniversite...» İşte size bir yığın söz! Bunlara lâf da diyebilirsiniz. Çünkü bu sözleri okuruz, yazarız, söyleriz de ne olduklarını çok defa bilmeyiz! Atom sözü gibi! Atomun var olduğunu

İKTİSAT DÜNYASI İKTİSAT

Pamuklu mensucat mallarına yüzde 10 zam yapıldı

Kadırlar ile başlayan fiyat ayarlamaları diğer pamuklu mensucat mallarına da yüzde 10 nisbetinde zam yapılmasına yol açmıştır. Piyasalarada 810 nispetine rağmen zamli mamüller toptancı tüccarlar almaktadır. Fabrika müessesilerine göre, zam konusu fabrikalar için zaruret halinde gelmiştir. Bu zam herleri, bir kısım fabrikaların, dışına maruzundan çıkmış. İhtiva

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0200109